

10. 4. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Tvrdé sankce při koordinovaném postupu dodavatelů ve veřejných zakázkách

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) se v poslední době rozhodl důsledně zaměřit na postihování vzájemných dohod o ovlivňování nabídek mezi uchazeči o veřejnou zakázku (tzv. bid rigging). Důsledkem takových dohod je, že vítěz zakázky nevychází z konkurenčního boje mezi dodavateli, ale naopak z jejich koordinovaného jednání nebo dokonce vzájemné domluvy. Dodavatelům, kteří v rámci soutěže o veřejnou zakázku takto postupují, však hrozí významný sankční postih a to nejen finanční, ale i trestní.

Co je to *bid rigging*?

Dohoda o ovlivňování nabídek mezi uchazeči o veřejnou zakázku je považována za kartel, jehož cílem je narušení hospodářské soutěže, a tedy za dohodu zakázanou a sankcionovanou podle zákona o ochraně hospodářské soutěže (dále jen „ZOHS“). *Bid rigging* většinou zahrnuje jak prvky vzájemných cenových ujednání, tak dohod o rozdělení trhu, tedy prvky dvou nejzávažnějších typů porušení soutěžního práva.

Bid rigging může mít různé formy. Dodavatelé často podávají tzv. krycí nabídky, obsahující cenu nebo podmínky, které jsou záměrně horší, než podmínky předem určeného vítěze tendru. V některých případech se konkurenti vzájemně dohodnou na tom, že jeden z nich se do výběrového řízení nepřihlásí nebo stáhne svou dříve podanou nabídku, případně si dodavatelé rozdělí trhy a dohodnou se nesoutěžit o určité zákazníky.

Jak Úřad proti *bid riggingu* postupuje?

V lednu 2011 byl v rámci Úřadu zřízen zvláštní odbor zabývající se pouze *bid riggingovými* dohodami, který již ve věci podezření z existence takových dohod zahájil několik správních řízení. V následujícím roce vydal Úřad informační listy, zaměřené pouze na *bid rigging* a zahrnující metodiku pro veřejné zadavatele, jak zabraňovat, odhalovat a hlásit Úřadu případné koordinované jednání dodavatelů. [1]

V listopadu 2012 pak Úřad potrestal za účast na tendrovém kartelu společnosti působící na trhu odpadového hospodářství. Konkrétně se jednalo o společnosti A.S.A., spol. s r.o., van Gansewinkel, a.s., SITA CZ a.s. a AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o. které si v rámci území České republiky rozdělovaly zákazníky a koordinovaly svůj postup v jednotlivých zakázkách. Úřad těmto společnostem uložil celkovou pokutou ve výši téměř 100 miliónů korun, kterou společnosti plně akceptovaly.

Důrazný postup Úřadu proti manipulaci veřejných zakázek ze strany dodavatelů se odráží i v novele ZOHS, účinné od 1. prosince 2012, která zavádí pro případy *bid riggingu* speciální sankci. Tato novela ale zároveň zakotvuje možnost vyhnout se postihu za účast na zakázané dohodě týkající se (nejen) veřejné zakázky.

Jaké sankce hrozí?

Vzhledem k tomu, že Úřad považuje tendrový kartel za jedno z nejzávažnějších protisoutěžních jednání ohrožující celou českou ekonomiku, mohou jeho účastníci v případě odhalení očekávat velice přísné sankce. Podle ZOHS může Úřad uložit právnické osobě, která se účastnila zakázané protisoutěžní dohody, pokutu ve výši až 10 % čistého obrátu dosaženého celou podnikatelskou skupinou, do které právnická osoba patří, za poslední účetní období.

Uzavření *bid riggingové* dohody je sankcionováno i trestním právem. Právnická osoba se může účastí na této dohodě dopustit trestného činu pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži nebo trestného činu podplácení, fyzická osoba pak rovněž trestného činu porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže.

Již zmiňovaná novela ZOHS dále zavedla speciální typ sankce, určené pouze pro soutěžitele, kteří se dopustili *bid riggingu*, a sice povinnost Úřadu uložit kartelistům zákaz plnění veřejných zakázek nebo koncesních smluv po dobu 3 let. V případě, že bude *bid riggingová* dohoda odhalena, budou tedy napříště všichni její účastníci vždy potrestáni mimo jiné i tímto trestem, který může vést k významnému snížení jejich tržního podílu, obrovským finančním ztrátám, případně až k ukončení jejich činnosti. Úřadu při ukládání této sankce nebude dána žádná možnost správního uvážení, sankce bude uložena vždy.

Jak lze sankce omezit?

Novela ZOHS účinná od 1. prosince 2012 zakotvila několik důležitých nástrojů, které Úřad při odhalování kartelů fakticky používá již řadu let. Jedná se o tzv. leniency program a institut narovnání. Princip leniency programu je založen na prominutí sankcí nebo snížení pokuty pro toho účastníka kartelu, který dobrovolně ukončí svou účast na zakázané dohodě a jako první poskytne Úřadu o této dohodě dostatečné informace.[2] Pomocí institutu narovnání je možné snížit pokutu uloženou Úřadem za protisoutěžní jednání o 20 %, a to v případě, že se soutěžitel v průběhu správního řízení přizná ke spáchání deliktu.

Kromě výhod v podobě odpuštění nebo snížení sankcí ale nabízejí tyto instituty speciální „bonus“ i pro účastníky *bid riggingových* dohod. **Pro ty, kteří splní podmínky leniency programu nebo využijí institutu narovnání, bude totiž platit výjimka z popsané povinnosti Úřadu uložit jim sankci zákazu plnění veřejných zakázek.**

O tom, že účastníci *bid riggingových* dohod budou tyto procedury využívat, svědčí i fakt, že i v již zmiňovaném řízení se společnostmi podnikajícími v odpadovém hospodářství byla podána žádost o leniency a všechny sankcionované společnosti v něm využily institutu narovnání. Úřad předpokládá, že právě kombinace specifického trestu spolu s možností jeho prominutí pro prvního oznamovatele spustí v případech *bid riggingu* vlnu leniency žádostí. Lákavá možnost odpuštění přísného trestu může nabořit důvěru mezi stávajícími účastníky tendrových kartelů, ale může se stát také prostředkem jejich konkurenčního boje.

JUDr. Zuzana Tučková

[Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Oasis Florenc
Pobřežní 12
186 00 Praha 8

Tel.: +420 255 706 500
Fax: +420 255 706 550
e-mail: paha@dhplegal.com

[1] Informační list Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže č. 1/2012, dostupný >>> [zde](#).
[2] Více k programu leniency srov. Tučková, Z. ÚOHS navrhuje zakotvit program leniency v zákoně, dostupný >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Nařízení prodeje jednotky jako ultima ratio ochrany práv ostatních vlastníků?](#)